

Sparebanken Sør

3. kvartal 2019

Sparebanken Sør

– Sørlandets ledende bankkonsern

Etablert i 1824,
529 ansatte

181 000 aktive
personkunder

Finanskonsern med bank,
verdipapirhandel og
eiendomsmebling

22 000 aktive
bedriftskunder

Børsnotert og
samfunnseid

125,8 mrd. kroner i
forvaltningskapital

Agder og Telemark er et marked på totalt ca. 470.000 innbyggere. Ingen andre dekker dette området som Sparebanken Sør. Nye kontoretableringer i Rogaland og Vestfold øker markedspotensialet med ca. 160 000.

* Markedsandeler personmarked, i prosent.

Digital satsning og geografisk nedslagsfelt

SPAREBANKEN SØR

Solid bank på rett kurs

- God utvikling på finansielle nøkkeltall
- Digital kompetansevridning
- Sterk markedsposisjon
- Solid utlånsportefølje
- Bærekraftsatsing

Effektiv drift

Kostnader i % av inntekter på 38,9%, etter 9 mnd.

Stabilt lave tap

Inngang på 14 mill. kroner etter 9 mnd., tilsvarende periode i fjor gav 8 mill. kroner i tap.

Sterk likviditet og god soliditet

Innskuddsdekning på 55,7%, en høy LCR på 164% og meget solid leverage ratio på 9,1%

Meget god utvikling i rentenetto

Økning på 121 mill. kroner etter 9 mnd., sammenlignet med samme periode i fjor.

Styrket lønnsomhet

Egenkapitalavkastning på 9,5%, etter 9 mnd.

Sterk posisjon i boligmarkedet

Banken opprettholder en sterk markedsposisjon

Markedsandeler i prosent

1 posisjon i Vest-Agder og Aust-Agder, # 3 posisjon i Telemark. Positiv utvikling i Rogaland.

Stabil utvikling i boligpriser

Prosent endring i boligpriser*

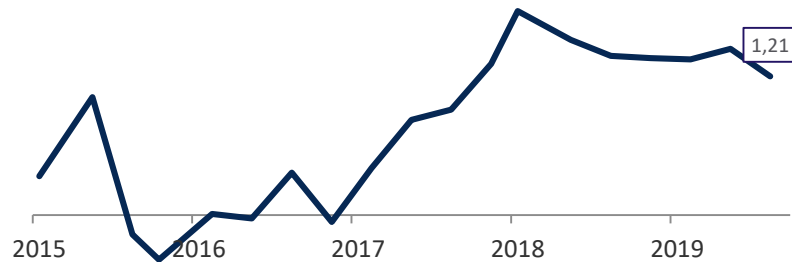

*3 mnd. glidende snitt av 12 mnd. endring

Region Sør i vekst

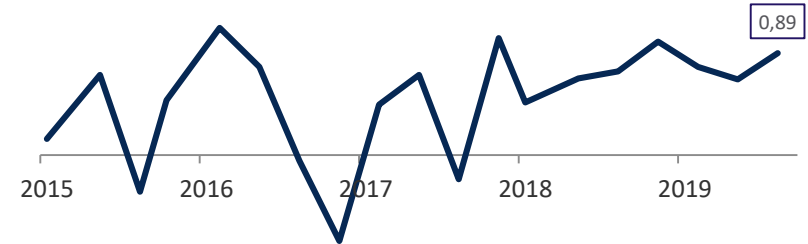
Vekst i produksjon, region Sør

Vekst siste 3 mnd

Vekst i investeringer, region Sør

Forventet utvikling neste 12 mnd

Indeksene går fra -5 til +5, der -5 indikerer et stort fall og +5 indikerer kraftig vekst. Indeksene utarbeides kvartalsvis av Norges Bank via Regionalt nettverk og viser utviklingen i region sør, som består av Aust-Agder, Vest-Agder, Telemark og Vestfold.

Betryggende utvikling i arbeidsmarkedet

Fallende arbeidsledighet

Prosent endring i antall arbeidsledige, siste 12 mnd*

Vekst i sysselsetting, region Sør

Vekst siste 3 mnd, prosent

Hovedpunktene fra kvartalsregnskapet

SPAREBANKEN SØR

Hovedtrekk 3. kvartal 2019

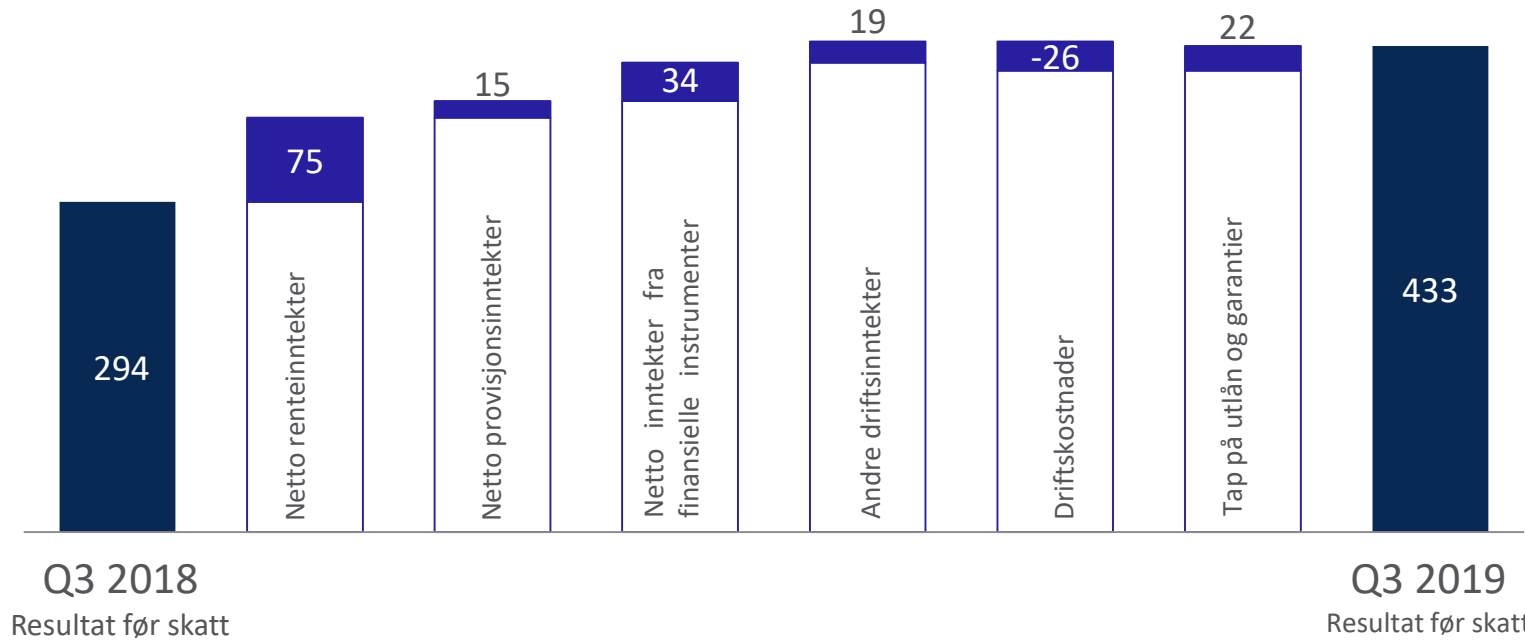
- Meget godt resultat fra ordinær drift
- Positiv utvikling i netto renteinntekter
- Gode resultatbidrag fra Frende og Brage
- Effektiv drift og lave kostnader
- Netto inngang tap på utlån
- 12 måneders utlånsvekst på 3,8 prosent
- 12 måneders innskuddsvekst på 4,3 prosent
- Egenkapitalavkastning etter skatt på 11,2 prosent
- Ren kjernekapitaldekning på 15,1 prosent og uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio) på 9,1 prosent

Millioner NOK	2019 Q3	2018 Q3	Endring
Netto renteinntekter	499	424	75
Netto provisjonsinntekter	93	78	15
Netto finans	31	-3	34
Tilknyttede selskaper	16	-1	17
Andre driftsinntekter	1	-1	2
Sum inntekter	640	497	143
Driftskostnader	226	200	26
Driftsresultat før tap	414	297	117
Tap på utlån, garantier	-19	3	-22
Resultat før skatt	433	294	139
Skatt	102	75	27
Resultat etter skatt	331	219	112

Endring i resultat før skatt

Millioner NOK

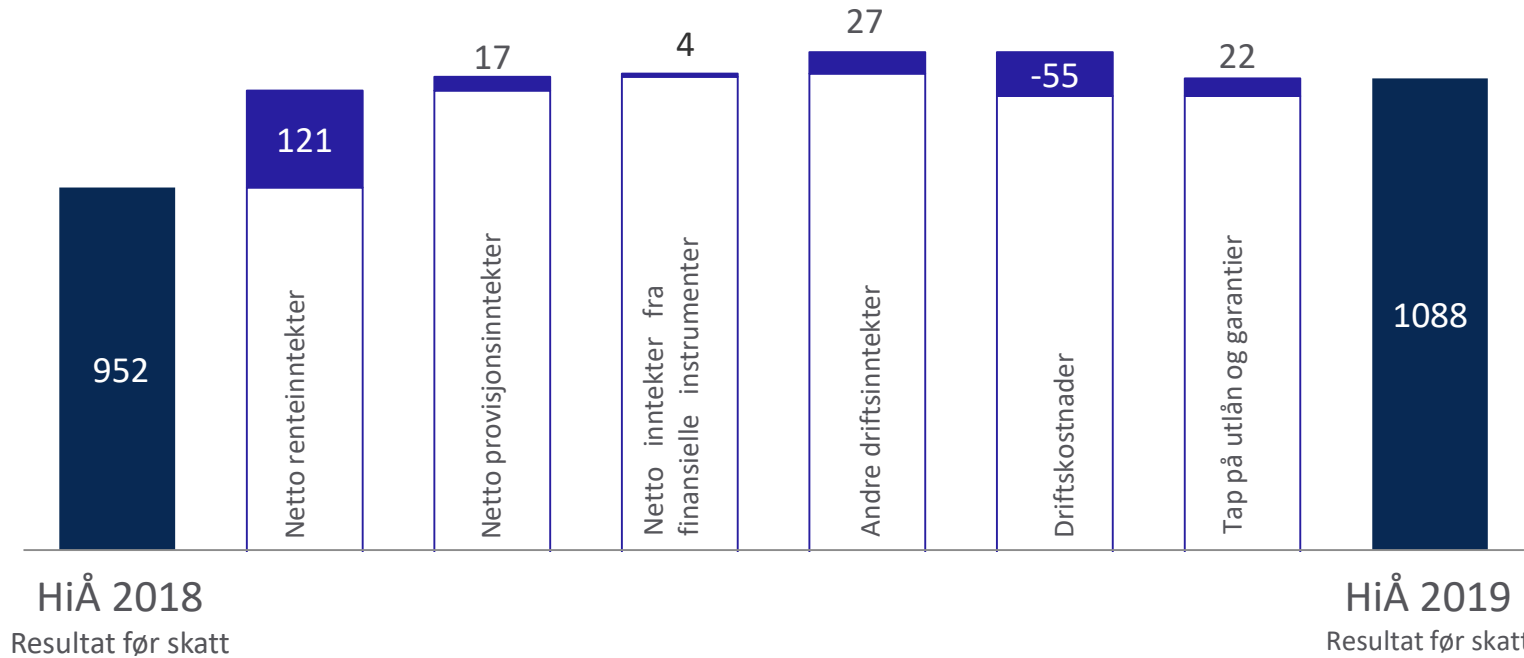
Hovedtrekk etter 9 måneder

- Godt resultat fra ordinær drift
- Positiv utvikling i netto renteinntekter
- Gode resultatbidrag fra Frende og Brage
- Effektiv drift og lave kostnader
- Netto inngang tap på utlån
- Egenkapitalavkastning etter skatt på 9,5 prosent

Millioner NOK	30.09.2019	30.09.2018	Endring
Netto renteinntekter	1.403	1.282	121
Netto provisjonsinntekter	253	236	17
Netto finans	55	51	4
Tilknyttede selskaper	43	17	26
Andre driftsinntekter	5	4	1
Sum inntekter	1.759	1.590	169
Driftskostnader	685	630	55
Driftsresultat før tap	1.074	960	114
Tap på utlån, garantier	-14	8	-22
Resultat før skatt	1.088	952	136
Skatt	256	217	39
Resultat etter skatt	832	735	97

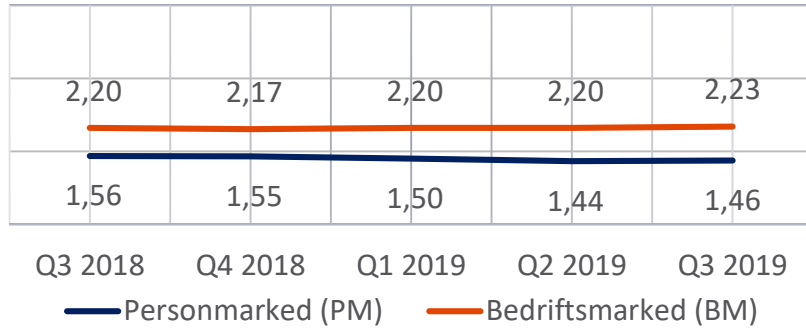
Endring i resultat før skatt

Millioner NOK

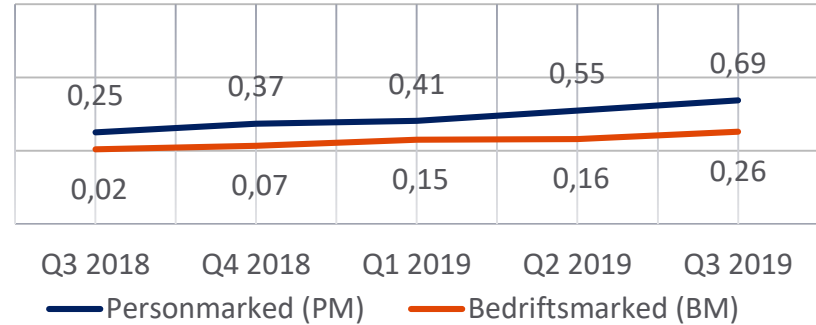

Marginutviklingen og 3 mnd NIBOR

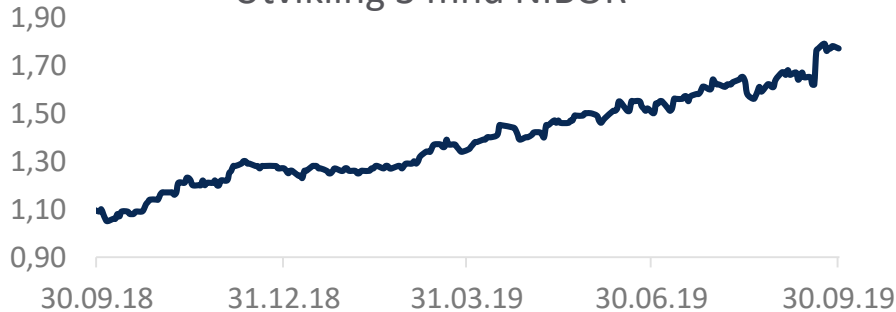
Utlån (%)

Innskudd (%)

Utvikling 3 mnd NIBOR

Positiv utvikling i rentenetto på tross av signifikant høyere nivå på 3 mnd NIBOR, sammenlignet med samme periode i fjor, som følge av:

- Vekst i totale utlån
- Renteendring på utlån til kunder
- BM utlån som utgjør 34 prosent av total utlånsmasse, hvorav ca. 80 prosent er NIBOR basert.
- BM innskudd knyttet til NIBOR

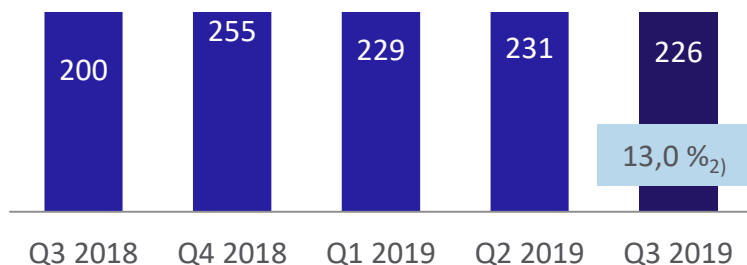

SPAREBANKEN SØR

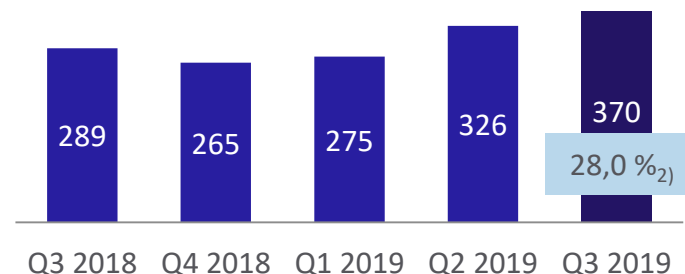
Resultatutvikling og avkastning

Millioner NOK

Driftskostnader

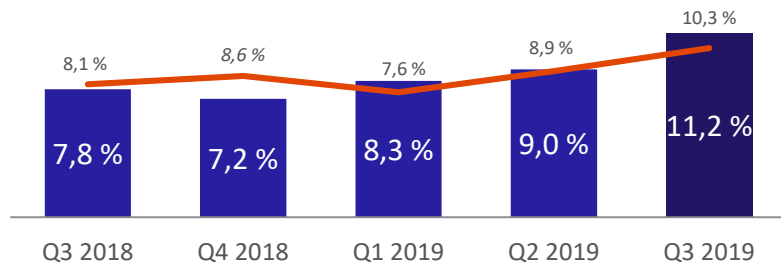

Resultat ordinær drift₁₎

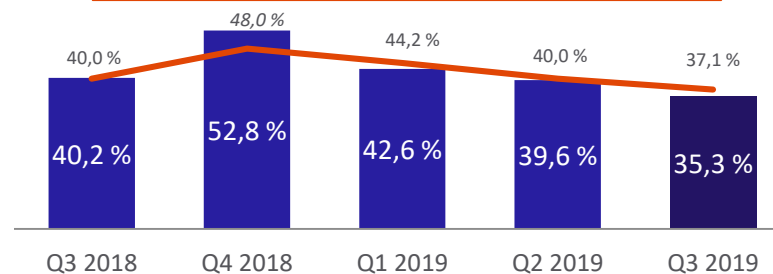
Egenkapitalavkastning

Ek. avkastning ekskl. finansielle instr. og engangshendelser₃₎

Kostnader i % av inntekter

Ekskl. finansielle instrumenter

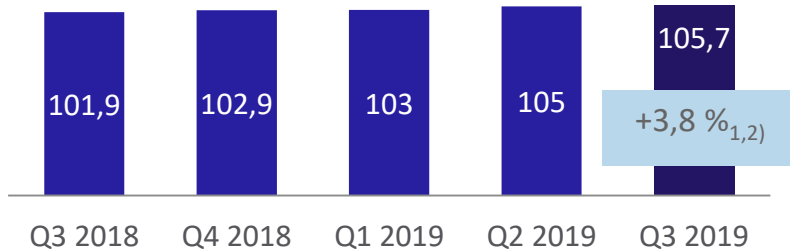

- 1) Netto renteinntekter + Netto provisjonsinntekter + Andre driftsinntekter – Driftskostnader, justert for omdanning av pensjonsordning.
- 2) Endring i forhold til samme periode i fjor,
- 3) Egenkapitalavkastning ekskludert resultateffekter fra finansielle instrumenter, renter hybridkapital, verdjustering av Balder Betaling/Vipps og omdanning av pensjonsordningen

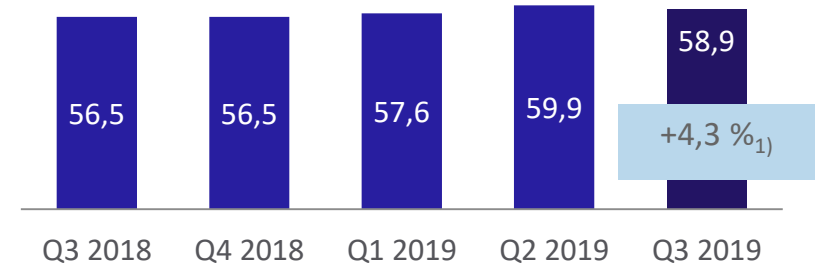
Balansposter

Milliarder NOK

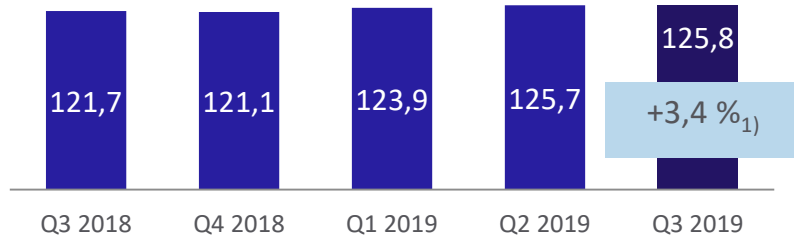
Netto utlån

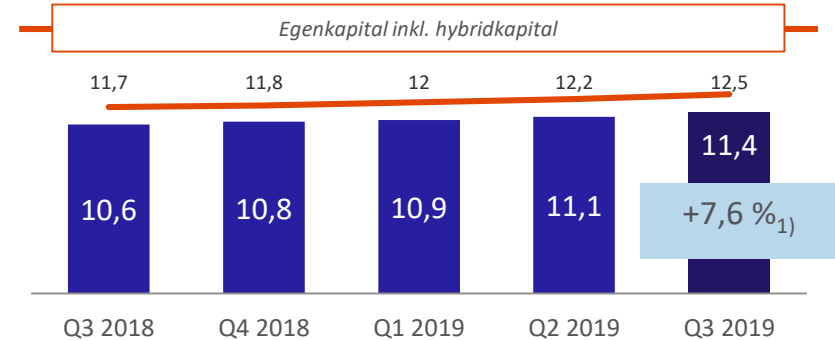
Innskudd

Forvaltningskapital

Egenkapital

- 1) Endring i forhold til samme periode i fjor
- 2) Utlånsvekst ved utgangen av 3. kvartal 2019 utgjorde 3,9 mrd. kroner, tilsvarende 3,8 prosent, hvorav personkunder 5,1 prosent og bedriftskunder 0,9 prosent

Tilknyttede selskaper

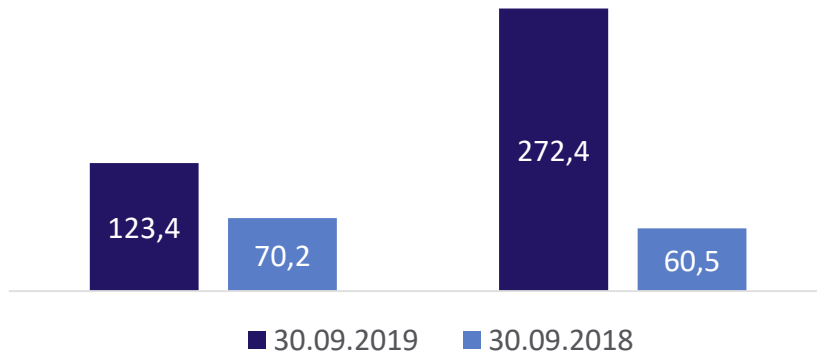

Selskapenes resultat før skatt

Millioner NOK

Brage Finans AS

Frende Holding AS

Resultateffekter ved konsolidering

Millioner NOK		Q3 2019	Q3 2018	30.09.2019	30.09.2018
Frende forsikring (20,2 %)	Res.andel	14,5	0	44,1	0
	Amort.	-5,0	0	- 15,0	0
Brage finans (20,8 %)	Res.andel	6,8	0	19,2	0

Oppsummering etter Q3 2019

Resultat

Banken har en meget positiv utvikling i resultat fra ordinær drift gjennom tilpasset vekst, økte netto renteinntekter, positive finansinntekter og inngang på tap.

Finans

Positive netto inntekter fra finansielle instrumenter.
Meget positive resultater fra både Frende Forsikring og Brage Finans.

Kapital

Ren kjernekapitaldekning utgjorde 15,1 prosent og uvektet kjernekapitalandel (leverage ratio) utgjorde solide 9,1 prosent.

Vekst

12 mnd. utlånsvekst på 3,9 mrd. kroner tilsvarende 3,8 prosent.
12 mnd. innskuddsvekst på 2,4 mrd. kroner tilsvarende 4,3 prosent.

Oppsummert

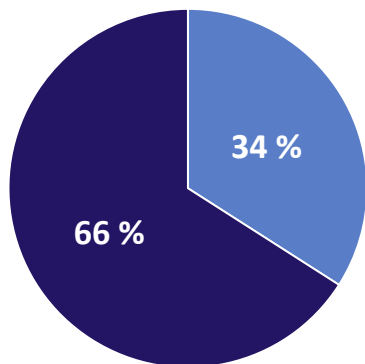
God underliggende drift gir et resultat før skatt på 433 mill. kroner i 3. kvartal 2019.

Risikobildet i utlånsporteføljen

Diversifisert utlånsbalanse

Fordeling PM / BM

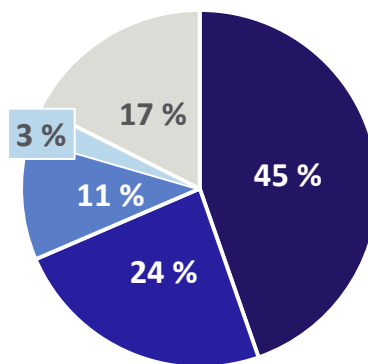
Brutto utlån

■ BM ■ PM

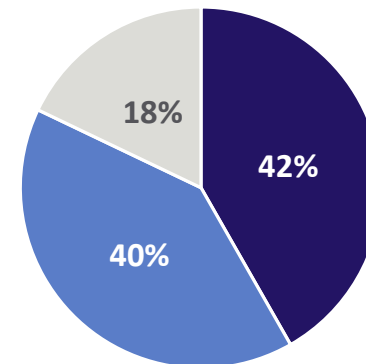
Utlån fordelt på geografi

Brutto utlån

■ Vest-Agder ■ Aust-Agder ■ Telemark
■ Rogaland ■ Øvrige

Sikkerhetsdekning boliglån (Konsern)

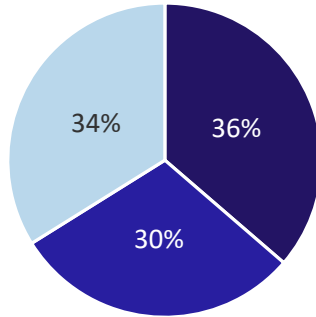
■ < 60 % ■ 60-75 % ■ > 75 %

Gj.snittlig sikkerhetsdekning på ca. 60 prosent for boliglån (konsern)
82 prosent av boliglån innenfor 75 prosent av sikkerhetsverdi
39 mrd. kroner overført til Sparebanken Sør Boligkreditt AS, tilsvarende 56 prosent av samlede utlån til personmarkedet.

Sparebanken Sør Boligkreditt

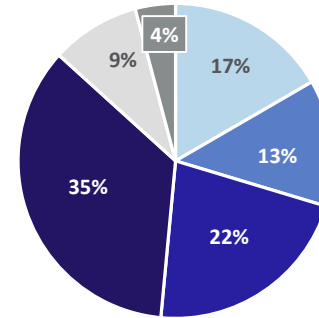
- 100 % eid av Sparebanken Sør

Låneporteføljen i Sparebanken Sør

■ Sparebanken Sør Boligkreditt AS ■ PM bank ■ BM

LTV i Sparebanken Sør Boligkreditt

■ < 40 % ■ 41 - 50 % ■ 51 - 60 %
■ 61 - 70 % ■ 71 - 75 % ■ > 75 %

Status Q3 19

Boligprisfall 30 %

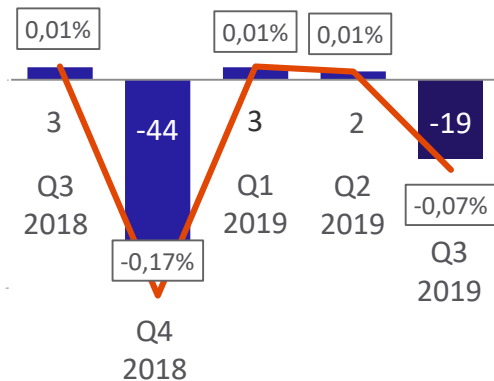
■ Vektet snitt LTV ■ Nominell OC

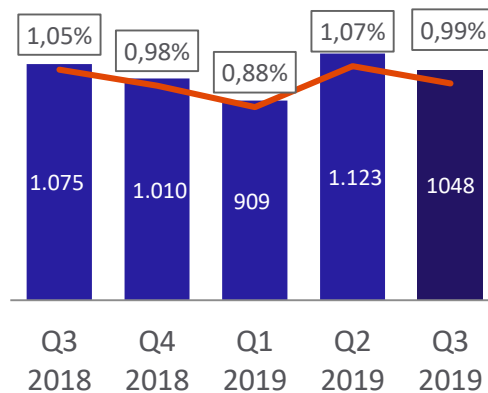
SPAREBANKEN SØR

Tap- og misligholdsvolum

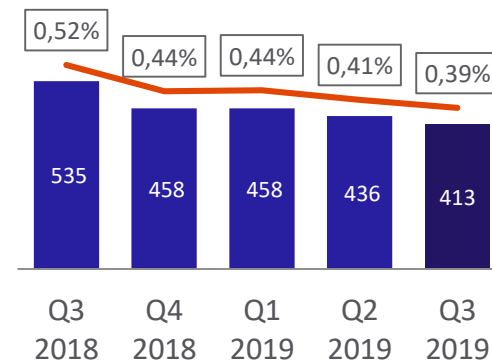
Utvikling i tap i mill. kroner og i prosent av brutto utlån (annualisert)

Utvikling i misligholdte engasjement (IFRS 9, trinn 3) i mill. kroner og i prosent av brutto utlån

Utvikling tapsavsetninger i mill. kroner og utvikling i prosent av brutto utlån¹⁾

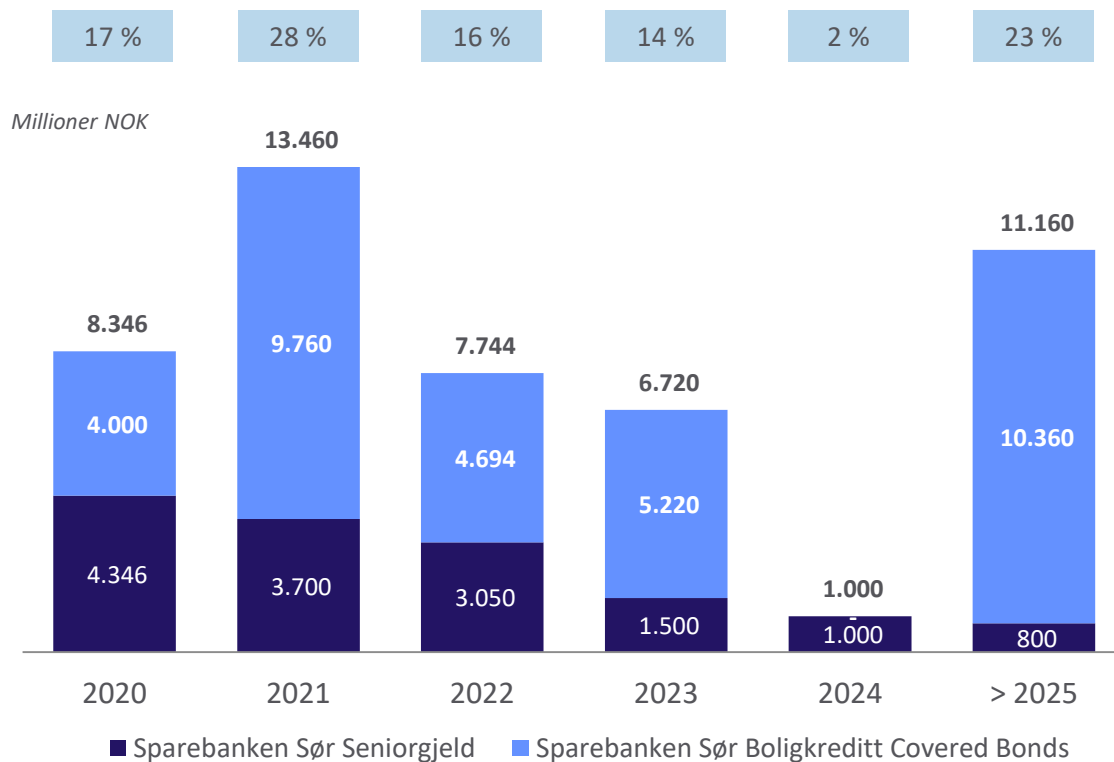

1) Tapsnedskrivninger fra og med Q1 2018 baserer seg på en ny modell for beregning av fremtidig forventet tap. Dette følger av den nye regnskapsstandarden IFRS 9 som 1. januar 2018 erstattet den gamle standarden, IAS 39.

Finansiering

Fundingforfall

- Konsernets totale funding utgjorde 49,9 mrd. kroner
- Obligasjoner med fortrinnsrett utgjorde 36,3 mrd. kroner, hvorav 1 mrd. kroner var eid av morbank
- Finansiering med forfall utover 12 mnd. utgjorde 85%
- Gjennomsnittlig løpetid på langsiktig finansiering* var 3,5 år

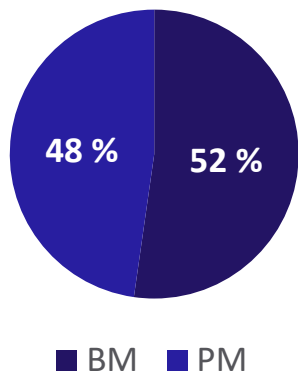
* Finansiering med forfall over 1 år

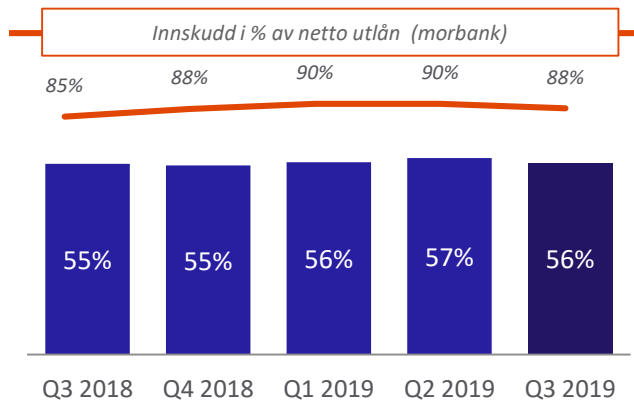
SPAREBANKEN SØR

Innskudd

Fordeling PM/BM

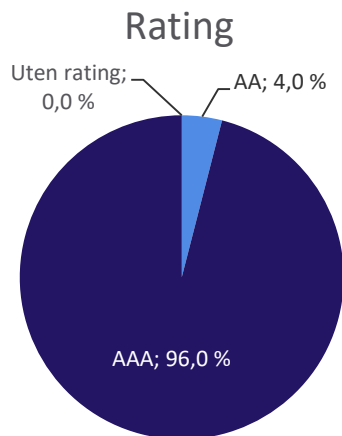
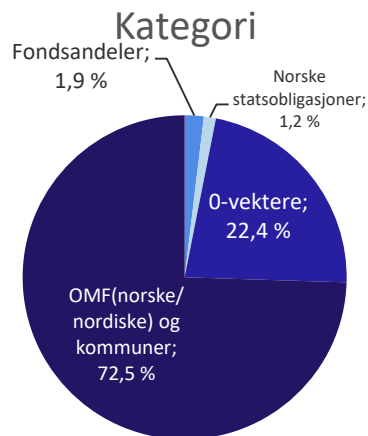

Innskudd i % av netto utlån (konsern)

- Stabil utvikling i innskuddsdekningen de siste 12 månedene, med en innskuddsvekst på 4,3 prosent.

Likviditetsportefølje

- Total likviditetsportefølje på 16,5 mrd kroner
- 100 prosent investment grade og 100 prosent likvide instrumenter
- Likviditetsreserve (LCR) 164 prosent på konsernnivå

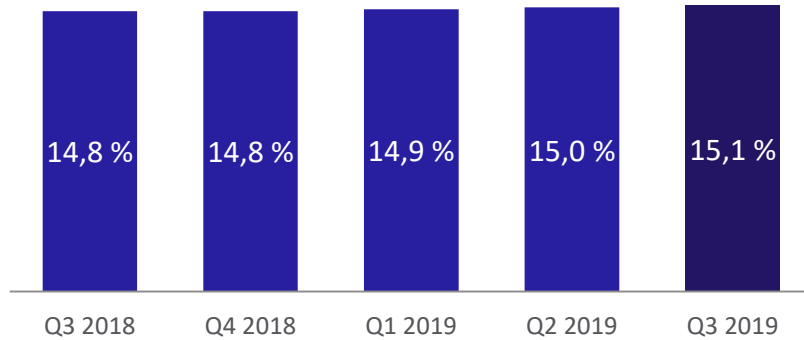

SPAREBANKEN SØR

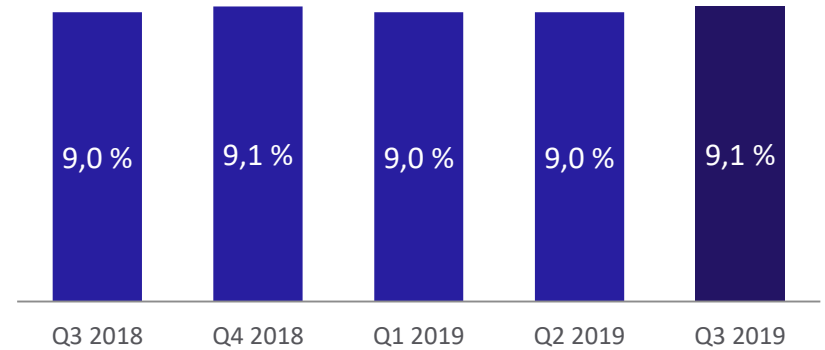
Kapital

Kapitaldekningen

Ren kjernekapitaldekning

Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio)

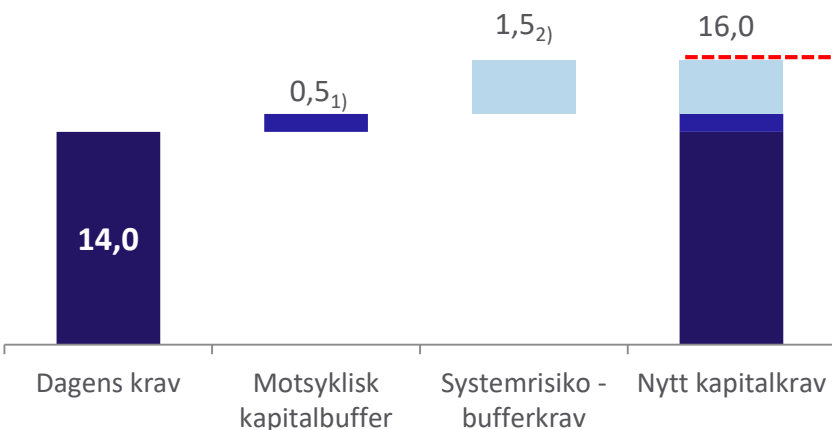
Kapitalstrategi

- IRB vil gi positive kapitalmessige effekter
- Sør har god kvalitet i utlånsporteføljen
- Betydelig høyere Leverage Ratio enn sammenliknbare banker
- Effekter allerede ved overgang til IRB-F, og ytterligere effekter ved overgang til IRB-A

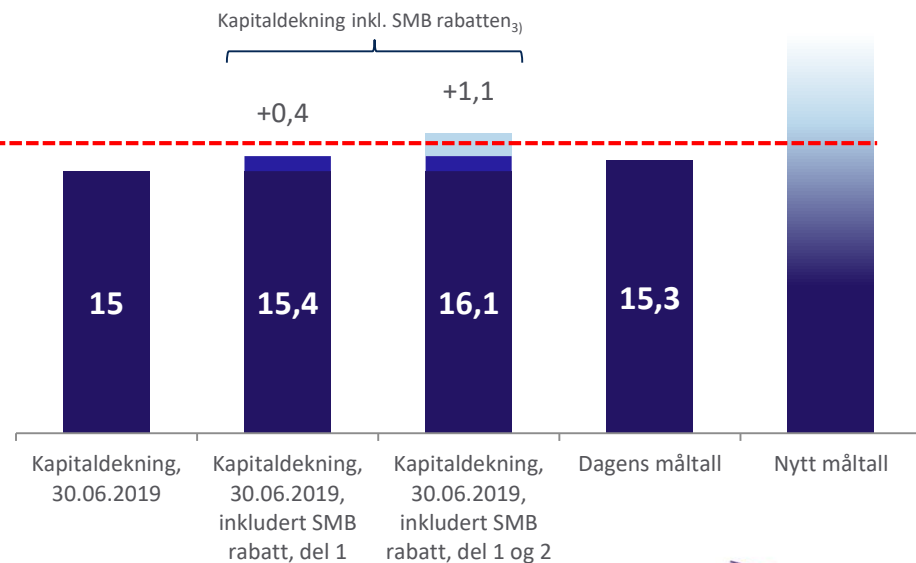
	Metodebruk kapital-beregning	CET1	Leverage Ratio
Sør	Standard	15,1	9,1
Regionbank 1	IRB	14,2	7,5
Regionbank 2	IRB	15,9	7,9
Regionbank 3	IRB	15,1	7,4
Regionbank 4	IRB	16,7	7,4
Regionbank 5	IRB	14,7	7,1

Regulatorisk landskap i endring

Ulike kapitalkrav

Kapitaldekning og måltall

1) Økning på 0,5 prosentpoeng fra 31.12.2019, besluttet des. 2018 av finansdepartementet.

2) Finansdepartementet har foreslått en økning av systemrisikobufferkravet på 1,5 prosentpoeng i perioden fra 2019 til 2021.

Hvis forslaget vedtas innebærer det en økning på 0,5 prosentpoeng fra 31.12.2019.

3) SMB rabatten er estimert til å utgjøre ca. 1,1 prosent, hvorav ca. 0,4 prosent er forventet i 2019.

Sparebanken Sør

- En fremtidsrettet bank

Prioriterte utviklingsområder

Kort og betaling

Effektivisering ved bruk av ny teknologi

Sparing

Kunderelasjoner og brukeropplevelser

Boliglån

PSD2- Godt posisjonert!

- Lovverk trådte i kraft 14. september.
- Fra 29. august kunne våre kunder hente kontoer fra andre banker
- 815 kunder har hittil hentet konti fra andre banker

Få full oversikt over økonomien din.

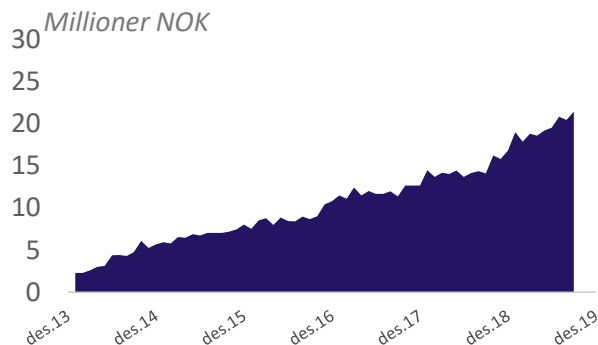
Vi løfter oss på spareområdet

Digitaliserer salgs- og

rådgivningsarbeidet

87% av nye spareavtaler i fond inngås digitalt

Innbetalinger fra spareavtaler (mnd)

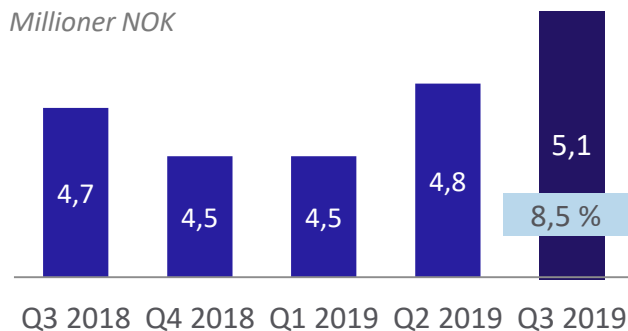

Forenkler sparing

Utvikling enklere digitale salgsløyper og nye produkter

Tar i bruk kunstig intelligens og maskinlæring for å bli mer relevante vår kundedialeg

Inntekt forvaltningsportefølje

Bærekraft

Bærekraft og samfunnsansvar

UN Sustainable Development Goals

UN Global Compact

UN Environment Programme – Finance Initiative

Green House Gas protocol and Corporate Accounting and reporting standard

Roadmap for green competitiveness in the financial sector

Principles for Responsible Investments

Local Responsible and Sustainable Investments

Økt fokus på bærekraftstiltak

Office in **Arendal** is certified as “Eco lighthouse”. In a process to get our head office in Kristiansand certified as “Eco Lighthouse”.

Sparebanken Sør has launched **Green mortgages**. This sustainability approach applies to **saving products** as well. The portfolio managers of the funds we offer to our customers are members of NORSIF.

We encourage awareness and transparency. Sparebanken Sør reports on sustainable development and corporate social responsibility in the Directors report. **Climate report available of the organization’s greenhouse gas emission.**

Sustainable Credit Guidelines: Strong commitment to contribute to social and industrial sustainable development. The bank has in place rules of awareness and self imposed guidelines.

Received **CEMAsys Climate Certificate™** due to purchased carbon credits for voluntary offsets of own greenhouse gas emissions (total amount of 222 tones CO2e)

Establishing a **Green & Sustainable Bond Framework** is the first step to include covered bond funding in Sør’s overall ESG approach.

SPAREBANKEN SØR

Green and sustainable bond framework

Sparebanken Sør Boligkreditt

Green Covered Bond

Green residential buildings

Criterion 1: New & existing residential buildings (built from 2009)*

- Top 15% most energy efficient apartments (TEK10 & TEK17) & residential dwellings (TEK07, TEK10 & TEK17)

Criterion 2: Existing residential buildings (built before 2009)*

- Top 15% most energy efficient apartments & residential dwellings with EPC-labels A, B & C

Criterion 3: Refurbished residential buildings

- ≥30% improvements in energy efficiency
- 2 step improvement in EPC label. Only labels of 'D' or better will be considered.

Sustainability Senior Bond

Green commercial buildings

Criterion 1: New or existing commercial buildings*

- Top 15% most energy efficient buildings

Criterion 2: New, existing or refurbished commercial buildings

- LEED "Gold", BREEAM or BREEAM-NOR "Excellent" (or equivalent or higher level of certification), Nordic Swan Ecolabel

Criterion 3: Refurbished commercial buildings

- ≥30% improvements in energy efficiency
- 2 step improvement in EPC label

Access to essential services

Healthcare and social care:

- Activities that support public/free/subsidised health and social

Education and vocational training:

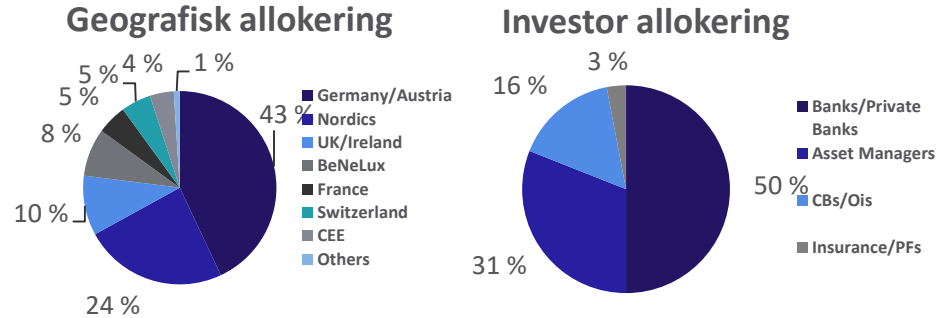
- Activities that expand the access to primary, secondary, adult and vocational education

Grønn OMF utstedelse - Euro benchmark

Vellykket utstedelse i oktober 2019 i Sparebanken Sør Boligkreditt:

- 7 årig Grønn Covered Bond
- EUR 500 mill.
- Femte CB Benchmark EURO transaksjon
- Stor, diversifisert investorinteresse
- Ordrebok over EUR 1 mrd. etter re-offer

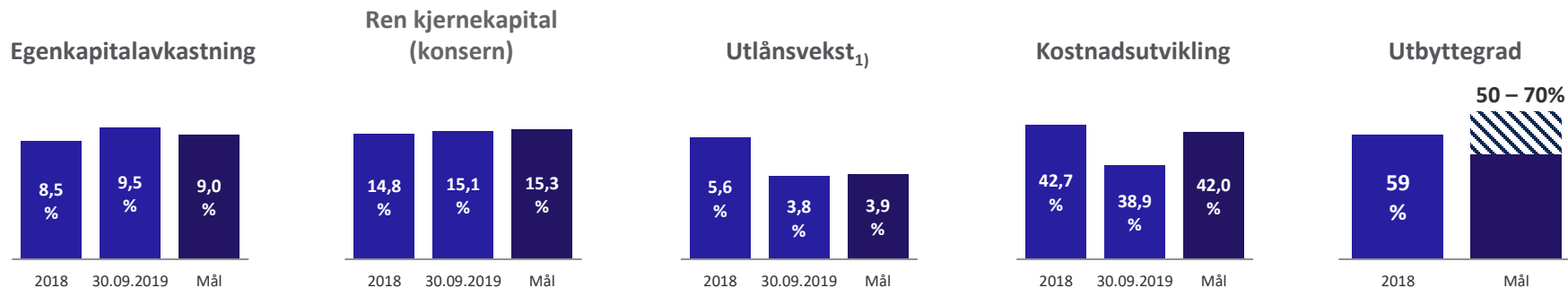
Transaction details

Issuer	Sparebanken Sør Boligkreditt AS
Issue rating	Aaa (Moody's)
Status	Norwegian Green Covered Bond
Launch date	17 October 2019
Settlement date	24 October 2019 (T+5)
Maturity	26 October 2026 (soft bullet)
Issue size	EUR 500mn (no grow)
Coupon	0.01%, act/act ICMA
Re-offer price / Spread	100.456% / MS + 11bps
Governing law	English Law
ISIN	XS2069304033

Mål og forventninger fremover

Finansielle nøkkelvariabler og ambisjoner

1) Konsernet har en langsiktig ambisjon om en utlånsvekst i overkant av kredittveksten (K2). Redusert BM vekst i 2019.

Forventninger fremover

Makro

Styringsrenten ble den 19. september 2019 økt fra 1,25 prosent til 1,50 prosent, og Norges Bank forventer å holde denne uendret den nærmeste tiden.

Landsdel

De økonomiske utsiktene for bankens markedsområde vurderes som positive. Boligprisene viser en positiv utvikling i bankens hovedmarked over tid og arbeidsledigheten er fallende.

Kapital

Banken har en ren kjernekapital på 15,1 prosent og en solid uvektet kjernekapitalandel (leverage ratio) på 9,1 prosent.

Funding

Banken er godt posisjonert for langsiktig finansiering fra det norske og det internasjonale markedet.

Digital tilpasning

Satsing på digitalisering og nye teknologiske løsninger gir banken gode muligheter til fortsatt å forbedre kundeopplevelsen og kostnadsposisjonen.

Oppsummert

Sparebanken Sør er godt posisjonert for å videreutvikle sin posisjon som en ledende relasjonsbank med høy kostnadseffektivitet, god vekst og lønnsomhet.

Vedlegg

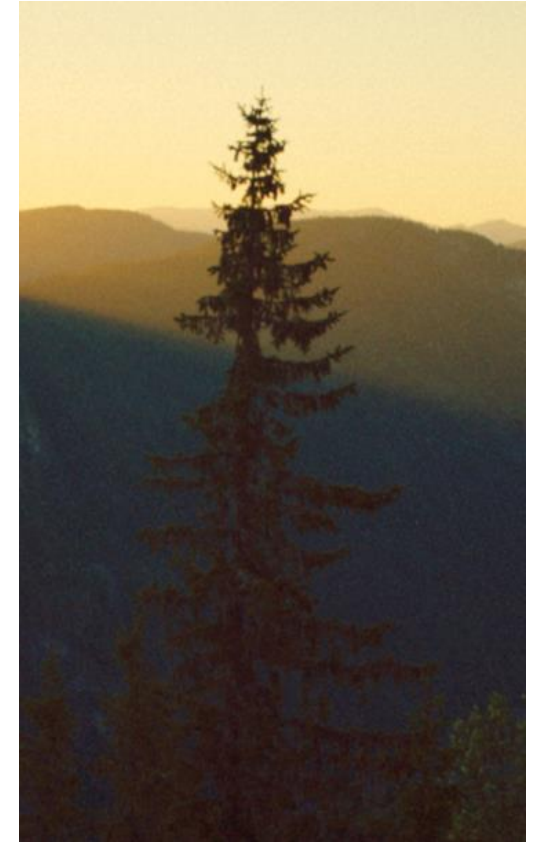

SPAREBANKEN SØR

Utbyttepolitikk

Målsettingen er at 50 – 70 % av egenkapitalbeveiseiernes andel av resultat skal utbetales

- Sparebanken Sør skal gjennom god, stabil og lønnsom drift sikre at egenkapitalbeveiseierne oppnår konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og verdistigning på egenkapitalbevisene
- Overskuddet skal fordeles mellom eierandelskapitalen (egenkapitalbeveiseierne) og grunnfondskapitalen i samsvar med deres andel av egenkapitalen
- Ved fastsettelse av årlig utbyttepolitikk skal bankens kapitalbehov ivaretas, herunder myndighetspålagte krav til kapitaldekning, forventninger hos investorer samt bankens strategiske planer

SOR – Kursutvikling og likviditet

Kursutvikling pr. 30.09.2019

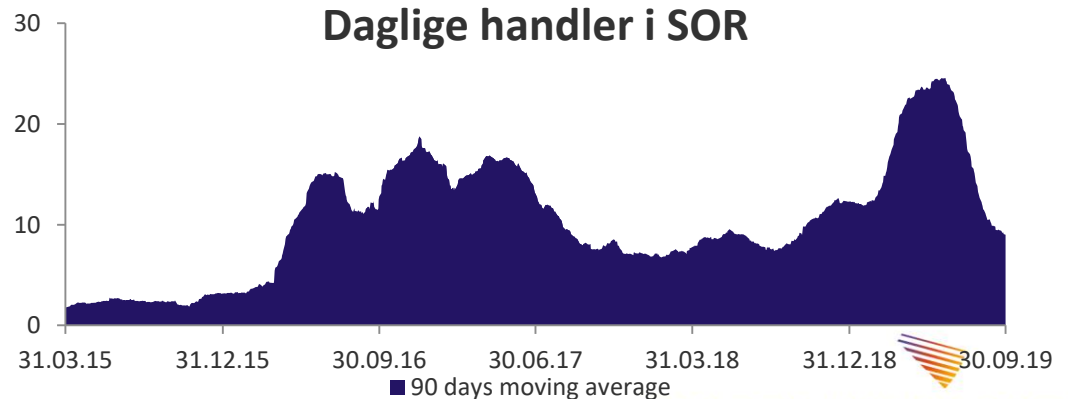
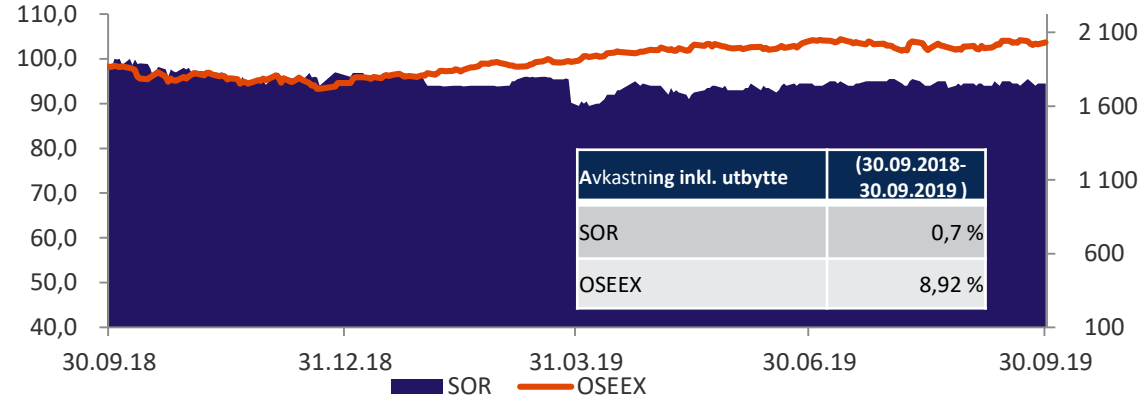
- Kurs i SOR var 94,5 kroner, bokført verdi var 125,6 kroner, tilsvarende en P/B på 0,8.
- Egenkapitalbeviset ga 0,7 % i 12 mnd. avkastning.
- Resultat per EK-bevis pr 30.09.2019 var på 8,6 kroner, som utgjør en P/E på 8,2.

Likviditet

- Omsatt 1,7 mill. egenkapitalbevis siste 12 mnd.
- 15 663 944 totalt utstedt, og en EK brøk på 17,2 %.

Utbytte

- Målsetting om at mellom 50 – 70 % av EK-bevis eiernes andel av resultat skal utbetales.
- Bankens kapitalbehov skal ivaretas i utbyttepolitikken.
- Direkteavkastning på 6,2 prosent i 2018 (5,8 prosent i 2017).

Egenkapitalbevisiere

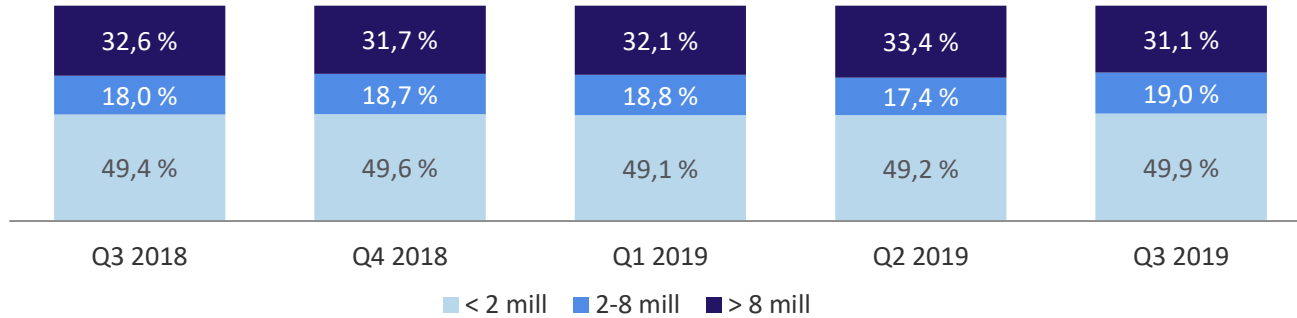
20 største EK bevis eiere pr. 30/09 - 2019

	Navn	Antall EKB	Andel EKB %		Navn	Antall EKB	Andel EKB %
1	Sparebankstiftelsen Sparebanken Sør	7.988.679	51,00	11	Catilina Invest AS	114.558	0,73
2	EIKA utbytte VPF c/o Eika kapitalforv.	635 537	4,06	12	Svenska Handelsbanken AB	100.000	0,64
3	Arendal Kom. pensjonskasse	450.000	2,87	13	Ottersland AS	100.000	0,64
4	Pareto AS	417.309	2,66	14	MP Pensjon PK	85.523	0,55
5	Glastad Invest AS	368.765	2,35	15	Artel AS	82.131	0,52
6	Bergen Kom. Pensjonskasse	340.000	2,17	16	Profond AS	77.115	0,49
7	Otterlei Group AS	278 200	1,78	17	Apriori Holding AS	72.575	0,46
8	Wenaasgruppen AS	186.000	1,19	18	Varodd AS	70.520	0,45
9	Gumpen Bileiendom AS	174.209	1,11	19	Birkenes Sparebank	66.000	0,42
10	Allumgården AS	151.092	0,96	20	Brøvig Holding AS	65.639	0,42
	Sum 10 største eiere	10.989.791	70,16		Sum 20 største eiere	11.823.852	75,48

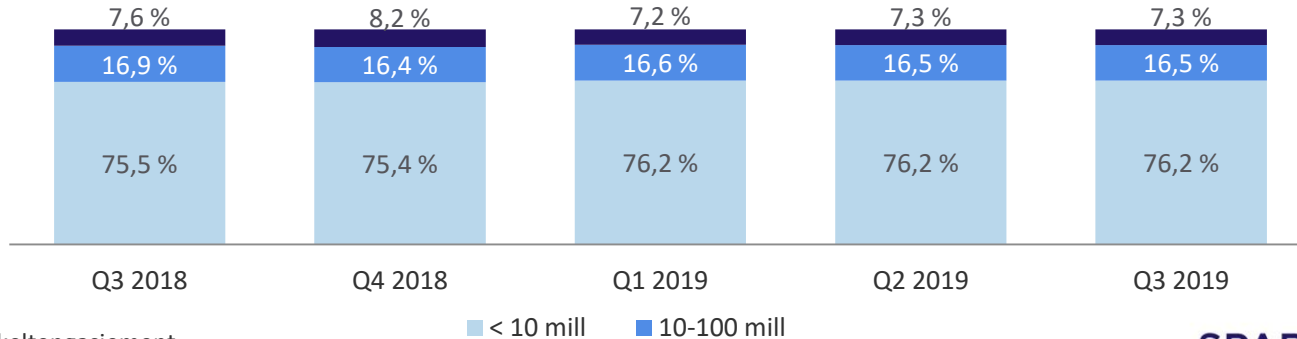
- Det er pr. 30. september 2019 utstedt 15 663 944 egenkapitalbevis pålydende kr 50.
- Resultat (Konsern) for Q3 2019 utgjorde 3,5 kroner pr. EK bevis, og 8,6 kroner pr EK bevis hittil i 2019.
- Eierbrøk ved utgangen av Q3 2019 var 17,2 prosent.

Portefølje

Innskudd på beløpsstørrelse

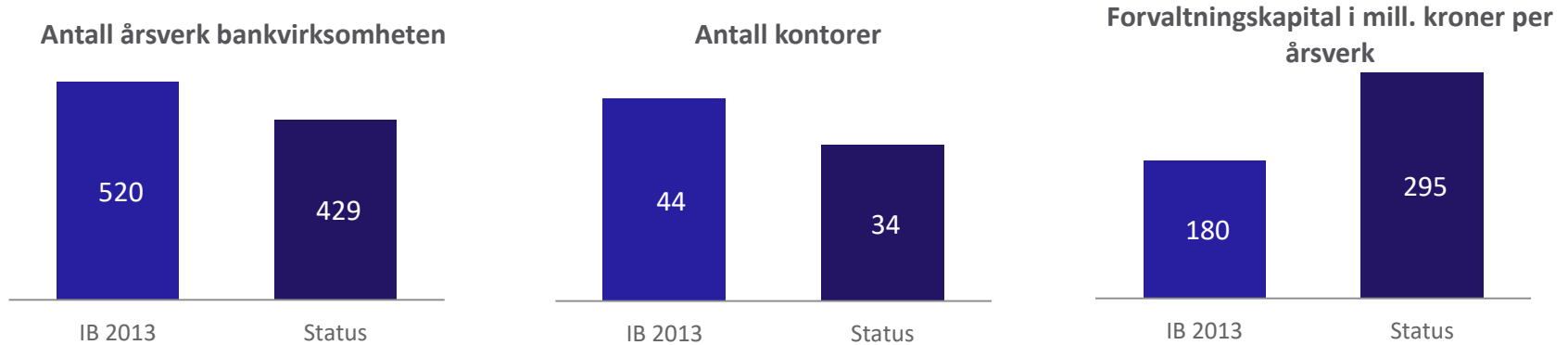
Utlån* på beløpsstørrelse

*Enkeltengasjement

Struktur- og kostnadstilpasning

Betydelig potensial er realisert, og videre kostnadseffektivisering er en del av løpende drift.

Millioner NOK

